

Megjelenik e politikai, tudományos és művészeti Lap minden héten kétszer: Szerdán és Szombaton. Hivatalos tudósítások kivül, Hírloje közöl minden hirdetőment, egy ötös-szelet sorától három krajczárért pengő pénzben.

Nem-rendes levelezők kéretnek az Intézethez. bérmentesen küldeni közléseiket

VILÁG

Előfizetheti helyben a szerkesztő-hivatalban (Uri-utca 450. sz. alatt, 1ső emeletben), félévre postán 6, különben 5 ezüst forinttal; az országban minden — azon kívül csak a bécsi cs. kir. fő postahivatalnál Bécsben.

Minden közlés „a Világ szerkesztő-hivatalának” czím alatt kéretik beküldetni.

100

Előfizetési figyelmeztetés.

E második félév nem sokára végződven, bátorkodunk bizodalmasan figyelmeztetni politikai lapunk tisztelt olvasóit, hogy kik annak jövő évi folyamára szerkesztő-hivatalunkban szándékoznak előfizetni, ez iránt minél előbb intézkedni sziveskedjenek. Kérjük egyszersmind címzetőknek — a lak és utolsó postahely pontos kitételével együtt — beküldetését, részint hogy a borítékszimek idején nyomathassanak, részint hogy az újságborítékon minden tévedés és hiba elkerülthetessen. Az előfizetési díj egész évre postán küldetéssel 12 p. forint, félévre 6 pengő forint. Budapestben borítékban 's házhozhozardással félévre 6 p. forint, boríték nélkül pedig 5 p. forint. — Külső tartományokba járatandó példányok iránt legczélszerűbb mód a bécsi főposta-hivatalnál rendelkezni.

Tisztelt levelezőinknek szives köszönetünket jelentve, bátorkodunk hazafiúi részvétöket továbbra is kikérni.

A „VILÁG” szerkesztősége.

(Belváros uritca 450. sz. a. Horváthház 1ső em.)

Tartalom.

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY. Elöléptetések. Kinevezések. — Szálljunk magunkba! I. — Fiumei vasút és kikötő. Tómelleki levélke I. — Szépirodalmi felszólítás a két Magyarhaza lelkes hőlgyei és fiaihoz. Nemzeti színház (Megyeri K. †) Pesti műgyesület tartandó közgyűlése. — Kérem a pestbudai hangász-egyesület részéről. Természettudományi társulat jelentése. Steessel könyvtár. — Pesti protestans főiskola tárgyában. — Tudósítás Tolna és Szathmár megyék közgyűléséről. Hevesmegyének törvényszéki ülése. — Városi közlések: (Felsőbányai casino; mostoha időjárás. Nyitrán tűz; hangverseny.) Magyar partvidék (Fiumei levél: Gyakori hajótörések.) — Figyelmeztetés. Hirlapi kalászkok. **KÜLFÖLD.** (Oroszország (Parasztok felszabadítása iránt sat. Kanusokagvár legett.) — Franciaország (Párisi sajtó a spanyol ügyekről és chinai békekötésről. — Száműzött lengyelek megülik az utolsó lengyel forradalom évnapiját sat.) Görögország (Nézetek a dunavidéki fejedelemségek 's görög politikáról.) — Törökország (Nézetek Oláhország iránt. — Szyriában a lázadók győznek.) China (A császár előlegesen elfogadja a békekötést.) Vegyes közlések. **TÁNCZA.** Neefe Hermán festései. — Mozaik. — Angolország jó hajdankora. **Hivatalos és magány-hirdetések.** Gabonaár. Pénzkelet. Dunavízállás.

Magyarország és Erdély.

A fenyítő törvénykönyv kidolgozásában munkálkodó országos választmányhoz ö cs. 's apost. kir. Főlsége gr. Teleký József erdélyi kormányzó ö excell. helyébe mgos Herteleny Ignác torontáli főispánt, és halhatlan emlékü néhai gr. Dessewffy Aurél helyébe mgos gr. Péchy Emanuel Zemplén megyei főispánhelyettest méltóztatott legkegyelmesebben kinevezni.

Az erd. nmg. kir. főkörmányszék méltóztatott mérnöki gyakornok Lányi Károlyt, nemes Háromszék rönös mérnökévé kinevezni.

♂ Pest, december 14kén 1842.

Szálljunk magunkba!

I.

Az év hanyatlófélben van, 's kik időgazdálkodási eszmékrül valaha — bár mégolly csekélyet is, de — hallottak; kik be nem hunyták szemeiket az idő változások előtt, kik süketséget nem hazudnak a kor kívánatai 's érzéketlenséget nem a naponkinti mozgalom 's izgatás ellenében; azok előtt nem lehet ismeretlen e — majdnem pillanatonkint hallható — jelszózat: „a nemzet pillanatai drágák!” Ha ennek meggondolásához még erőnk parányiságának, de tenni akarásunk végtelenségének tudata is járul: gyötrelmes aggodalomnak kell támadnia lelkünkben; mert a nemzet pillanatai

drágák, erőnk parányi, tény-akaratumk végtelen 's az év — hanyatlófélben van!

Ti, kik a megfontolásnak ellenei vagytok, nem érzitek-e szíveteket görcsösen összezsugorodni 's maradozó nyugtalanságot emelkedni kebletek mélyében? A mulandóság emléke föl szokta ébreszteni az elcsitított szellemszózatot, mellyen zsarnok szenvedély vagy politikai bálványimádás, fojtogató lidérczinkt erőt von.

Béküljete ki velünk egy kis időre; csak míg veletek az év lefolyt napjait átfutjuk. Talán lesz köztetek, ki magába száll 's a futólag átnézett jelenetek fölött elmélkedni, sőt fontolgatni is kedvet, szükségét érzend.

Tudjátok, hogy minden ember földadata önnön 's embertársai javát előmozdítani erkölcsileg és polgárilag; tudjátok, hogy az embernek vannak kötelességei magán 's közelebbi körén kívül a nagy társaság iránt is, mellynek nyelvét beszéli, hitét vallja 's törvényeinek ótalma alatt személye 's vagyona iránt bátorságba helyeztetett. Valamint pedig része ö e polgári társaságnak, 's mint ilyen hálatlanság nélkül töle el nem szakaszkozhatik, magát 's érdekeit vele ellenkezésbe nem teheti, ugy nem szabad neki veszélyes igyekezetét oda irányoznia, hogy másokat szakaszszon el, vagy helyezzen illy módon ellenséges állásba. Azért kárhoztatják lapjaink egyhangulag 's kárhoztatja a nemzet (értem a szívben lélemben magyar nemzetet) egyértelműleg azon ármányokat, mellyek nem ugyan közös nyelvű, de jobbára közös vallású és alkotmányu polgárszomszédinknak tölünk elszakítására irányozvák. 'S ha e szakadás vezérei ellen föltámadt méltó neheztelése a nemzetnek 's a nemzet egyesei közt minden jobbeblű polgárnak, nem kellene-e föltámadnia még százszer inkább azok ellen, kik nem a szomszédot szomszédjátul, hanem a vérokont — sőt testvért akarják elszakasztani testvérétül?

Nincs tökéletes a nap alatt, halljuk igen gyakran emlegetni. 'S ki tagadhatja ezt? Nincs tehát tökéletes egység szomszéd, rokon vagy testvér között is. Való. De van az egységnek bizonyos foka; van összehangzás, mellyet ha ki megzavar magánosok szint-ugy mint társulatok vagy nemzetek közt, gyilkosa lesz a polgári szellemnek.

Az emberélet boldogsága, test és lélek közötti minél magasb összehangzásban áll; ép test, ép lélek, 's mindkettőnek tehetségei egyiránt kiképezve: ebben áll az emberi mivelődés, mivelődésében életezélja, boldogsága. Ez áll családokrül 's nemzetekrül is. Idézz elő közöttük összehangzást: legyenek bár szegények, boldogtalanoknak nem érzendik magokat. Ellenbenduld föl azt közöttük, 's ha kincsforrást nyitandasz is számukra kiapadhatlant, csak pillanatokra felejtetheted velök a gyötrelmet, melly koronkint érzékiségök minden örömeit megkeseríti. Balgaság tehát a nemzetek boldogságát is csak kincsek által létrehozni vagy biztosítani akarni. Vagy minek tekintik e kalmárkodó lelkek a nemzetet? Nem egyes polgárok, nem családok szövedéke é az? 'S ha igen: mikép kiálthatják hazafiságnak meggyilkolni közöttük a béke angyalát, kitépni kebleikből a szeretetet? mert hisz egységet, összehangzást csak szeretet nyujthat! és mikép találkoznak emberek javalók, szentesítők saját nemzetük, vérokonaiak közepett azt, mit egy társország lakosaira, mit szomszédaira nézve veszedelmesnek kiáltanak, 's a jó egyetértés zavarói ellen fenyítést sürgetnek!

Szálljunk egy kissé magunkba! mert mindenké előtt ez szükséges, ha körül akarván tekinteni, tisztán ohajtjuk látni a tárgyakat. Bontakozzunk ki tehát minden politikai és vallási felekezettességébül, mi, ha megtanultunk urai 's kormányzói lenni minmagunknak, épen nem lehetlenség; némitsuk el magunkban egy időre indulatainkat, érdekeinket; emelkedjünk föl tisztán hazafiui szempontra, 's nézzük: mi történt a közelebbi években nemzetiségünk föntartása 's szilárdítása végett; mert mindenesetre ez az első mind egyes emberre mind nemzetre nézve; a többirül csak azután lehet józanul gondolkozni, ha lételünk biztosítva van; ha nem kell rettegnünk, hogy külső hatalom vagy belső ellenség megrohanja személyünket, akár egyedileg, akár nemzetileg.

Ismert állítás, mikint nemzeti létet nyelv, vallás és polgárszerkezet ad és biztosít. Minden, mi az elsőnek terjesztésére, a másodiknak követésére, a harmadiknak állandósítására intéztetik, a nemzeti létet szilárdítását eszközli; minden ellenkező lépés, hirdettes-

A VILÁG TÁRCZÁJA.

Neefe Hermán festései.

Jól rendezett színháznál elkerülhetlenül szükséges a jó disztivényfestő. Nem élünk már Shakspeare-i korban, midőn t i. a szín változatlanul maradt 's a színváltozást szóval szokták jelenteni minden illető jelenetkor, vagy papirdarabkára kifüggeszteni, miszerint ugyanazon jelenet-tért kellő disztivények hiányában a nézőség majd erdőknek vagy kertnek, majd szoba, csapszék vagy palotának, majd börtön vagy templomnak, majd sivatag pusztá vagy sziklarengetének képzel. Ma már megszoktuk, hogy a szini előadás külsőségei is segítsék a történet folyamábait beleképzelésünket, növeljék a művészeti áttatást. A mint azonban egy részöl igaz, hogy disztivényi pazarfény, vagy épen tulterhelten gazdag czifraságok nem mulhatlan kellekei a szinfalak 's függönyzeteknek, sőt bizonyos körülményekben mind a pénzértáknak mind az előadás történeti igazságának árthatnak, szintolly igaz más részöl az: hogy helyesen dolgozott, természeti- 's korszakilag hű, művészileg jeles disztivények hatalmasan emelik az előadás érdekét, 's művelik egyszersmind a nagy közönség izlését, mialatt a tárgyavatott vagy műértő kellemesen nyugtatja szemeit a jeleneten, 's a kül 's bel összehangzásból összeolvadt művészeti látványra csak annál könnyebben ráfeledkezik, 's örömet álmódja néhány óranegyedig valóságának a festett vásznak tünékeny alakjait.

Ha igaz, hogy a disztivényi festészet illy elvállhatlan társa a gyakorlati színművészetnek, érdekében fekszik szükségkép minden színháznak, hogy az előadások színhelyeit, — a komoly élet derültebb művészetelvi pillanatainak e tündér palotáit, — minél jelesebb, minél remekebb alakban állítsa a néző szemei elé, hogy ez azoknak tekintete által is szivesben engedje magát az áttatás szende ölébe ringattatni, 's ezen érdelet ismétlésének is minél többszöri vágya által a színház csarnokainak minél gyakrabbi látogatására csalogattassék.

Nemzeti színházunk jelenleg olly disztivényezőt bír, kire bármilly szinpad is büszke lehetne, 's ezen teljes joggal örvendhetünk, mert ez intézet méltó olly művészre, mint Neefe ur, de viszont e művész is méltó, hogy a nemzeti intézetnek tagja legyen.

Több év óta alkalmunk volt tapasztalhatni, miket tön 's miket képes tenni Neefe ur a szinpad festészet körében, mert mind a német színház, korábbi eseteléseit következében, mind nemzeti színházunk újabb 's legújabb időkben olly festéseket, mondhatnók mindannyi disztivényeket, mutathat fel, mellyek művészetének szüleményei lévén megannyi szóló bizonyosságai festési jeleségének. Ö az ujat a széppel, a meglepőt a hatással, a nagyszerűt a kellemessel, 's a természetet a költőivel olly csudálatosan párosítja, hogy festményei a színház-gyönyörök egyik fő forrását képezik.

Reméljük, hogy még igen soká lesz szerencsénk a jeles művészt Thaliánk oltára körül foglalokodva látni,

mellyre ö bizonyosan kész örömmel teendi le áldozatit, ha, mit nem is kétlünk, továbbá is tapasztalandja a közméltánylás buzdító jutalmát. Nem lesz talán érdektelen némi pontokat a közönséggel közleni, mellyek öt illetőleg egy német lapban megjelentek, 's mellyek nyomán bepillantunk korábbi élete folyamába, 's művészeti kifejlődése 's működésibe.

Az idei „Wanderer” nov. 29kei számában ezeket írja felöle Seyfried Ferdinand: „Neefe Hermán, fia Neefe Keresztély hangszerzónék, az akkori kölni választó fejedelem, Ausztriai Maximilián karnagyának Rajna melletti Bonnban született a mult század utolsó tizedének vége felé. Atyja elvonulván a politikai viharok elől, Anhalt-Dessauba ment, 's ott hasonló hivatalba lépett, de halálakor fia még alig volt öt éves. Ez hangszatra neveltetett, mellyben annyi előmenetelt is tön, hogy tíz éves korában már a fejedelmi udvari hangodában (Capelle) működött. Minthogy azonban vonzalma inkább festészetre hajolt, Bécsbe küldék öt, hogy a képző művészetek ot-tani fötanodájában az önválasztotta szakra, a disztivényfestésre készüljön, mi végből az udv. színház festője Janicz vezérlete alatt még két évig tanult. Tizenhét éves korában első szegődményre lépett a leopoldvárosi színháznál. Innen nyolcz év mulva a Wien melletti színházhoz ment, hol tíz évig működött mint disztivény-igazgató, 's a színek 's világfokozatok szokatlan hatásai által, mellyeket költői felfogással idézett elő, olly hirt szerzett, hogy a legjelesb színházakhoz meghívták, de ö csak a braun-

sék az bármily üdvösnek, karkivánatszerintinek, a század szelleméhez alkalmazottnak 'stb., csak gyengíteni fogja a nemzet életerejét, 's habár talán később észrevehetőleg is, de bizonyosan megrendíti a nemzeti lét alapjait. Az illynemű megrendítésnek ellene munkálni, legszebb, legszentebb földadata minden honfiaknak, közvetett vagy közvetlen cselekvőséggel. Közvetlenül úgy, hogy minden igyekezetét a hármos nemzeti lét-elem védelmére fordítsa, 's ellenök irányzott mindennemű kártékony hatást akadályozni, önmagában és polgártársaiban süketlenné tenni buzgózkodják; a netalán fősarjadzott veszélyes tanokat pedig irtani 's következményeiknek elhárításáról gondoskodni polgári kötelességének tartása.

Illy kötelességérzet betöltése iránti szándék iratja velünk is e sorokat, mint érintők eszméltetésül nemzeteket mindenkifőlött szeretők, azonban némely áltanok szédítő ereje által netalán megkapott honfitársainknak, és ellenmunkálatul azoknak, kik — legtisztább szándékkal, de legmegfontolatlanabban — mind azon kötelek tágításán dolgoznak, mellyek embert emberhez, polgárt polgárhoz 's hazafit hazafihoz kötnek; kik nemzeti létet vallástalanság, hitbeli türelmetlenség, polgári szerkezet-bontás, erkölcsi és physical erő-oszlátás vagy szélyesztés által vélnék biztosíthatni, 's e célra, a most nevezett uton és eszközökkel erejük teljes megfeszítése mellett munkálkodnak is.

Öszhangzás, minél sokoldalubb, minél általánosabb és szilárdabb, — tesz boldoggá, tesz erőssé, tesz céljaiknak elérésére alkalmasokká családokot, társaságokat, nemzeteket. Öszhangzás főleg nyelv, vallás és polgári szerkezet tekintetében, mellesleg pedig szokás, viselet és izlés dolgában; mert ez utóbbiak mintegy kiegészítői az elsőbbeknek; azonban koránsem föltételezői, 's így általunk itt, hol csupán a nemzet lét-elemeire vonatkozólag akarunk szólni, figyelembe nem vehetők. Tekintsünk tehát először is azokra, kik közelebbi években nemzetéletünk pályakörén nyelvharmónia szempontjából történtek, különösen sajtóműködés útján.

Mit főnebb általánosságban mondánk, alkalmazzuk a nyelvre mint a nemzetiség elemének egyikére, t. i. hogy nyelv-egység a szó szoros értelme szerint bármely hazában lehetlen, de szükségtelen is; az egységnek egy bizonyos fokig megközelítése nélkül azonban elenyészik mégcsak fogalma is a nemzetnek; a két végsőség tehát — mint más számtalanban — itt is képtelenségnek bizonyul. Minél közelebb jut valamely nemzet nyelv-egység tekintetében e bizonyos fokhoz (mellyet egy kis gondolkozás után nem épen lehetlen kimutatni nemzetviszonyokhoz alkalmazottnak, 's mellyet minden közremunkáló férfinak ismernie kell) annál szerencsésebb, mert előhaladása ösvényén száz meg száz oly akadályt mentesen járhat, melly akadályok különben csaknem léptenkint gördülnének útjába. Hogy erről meggyőződjünk, csak egy kis összehasonlítást kell tennünk édes magunk és a németek, vagy bármely e részben föltűntünk álló nemzet közt. Csak a gondolat is örömmel tölti el a honfikebelt: milly könnyen terjed ott értelmesség, milly hamar fejlődik ipar és szorgalom, milly könnyen kezelhető a közigazgatás, hol egy nyelv, vagy lehető legjobb megközelített nyelv-egység uralkodik; milly hamar virágozhatnak föl a tudományok, gyáripár, kereskedés; mint hull alá az előítéletek és

tudatlanság hályoga rögtön, osztályok és tömegek szeméremül; mint erősödik értelem által erkölcs és hazafiság; mint enyészik bűn és aljasság; főképp akkor, ha férfiak állanak a nyilvánosság esatornái körül, kik csak oda irányozzák a tudomány termékenyítő árait, hol ezek nem pusztítólag, hanem erőfejlesztőleg működhetnek, 's ezt oly arányban teszik, minőben fogékony-ság 's nemzetviszonyok állása megengedi vagy kívánja. 'S e részben csak lassúságot vagy részvétlenséget nem lobbanthatunk, istennek hála, nyelv-egység tekintetéből hatóságainknak és journalistikáinknak szemére; sőt hazaférzettel kell megvallanunk, hogy mindkét rész leghívebben, legigazságosabban megfelelt hivatásának, midőn a két végsőségtől, t. i. a hanyagságtul és nyelvünknek erőszakos uton terjesztésétől, sőt ennek csak helyeslésétől is őrizkedett, egyszersmind azonban minden utat és módot megkísértett, mellyet jog és méltányosság engedett, arra, hogy a nemzetnek e kincse a magyar korona alatt létező 's polgári szerkezetünknek jótéteményiben részesülő minden nyelvű közönség és hatóság által illő becsben tartassék. Sőt journalistikánk különös hazafi jellemzetül meg kell jegyeznem azt is, hogy, a vágatva haladók egyetlennegy organumán kívül, minden polgárszerkezetbeli javításnál is mindenkor szem előtt tartotta a nemzeti nyelv biztosításának 's ez által a nemzetiség szilárdításának elvét, úgy annyira, hogy bizonyos engedményeket egyenesen csak ezen elv által föltételezett. Kivánatos, hogy az értelmiség nagy részének illy nemzeties, 's a legszigorubb osztó igazsággal tökéletesen egyező elvét a gyakorlati életbe intézkedéseik által hatóságaink továbbá is szilárd következetességgel átvigyék, irányukat meg ne változtassák, és se magok vissza ne lépjenek, se keblökben vagy keblükön kívül, törvényes joguk szerint másokat visszalépni ne engedjenek. Egy két illynemű próba már történt a visszalépésre, 's hatóságaink nagy része fölszóltat e törvényekbe 's nemzetérdekbe ütköző tény miatt. Hiszszük, fölszólalása nem leend üdvös eredmény hiával. E részben tehát az igazság, méltányosság és törvényszerűség útján vagyunk. Nyelvünk érdekében nem tettünk többet mint jogunk volt, de kevesebbet sem, mint kellett. Szavaink, tetteink, — idő, hely és viszonyok különbözősége mellett is — öszhangzók valának; 's ott, hol józan elv szerinti öszhangzás van, kell sikernek, kell jótékony eredménynek is lenni. — Bárcsak illy önyugtatólag, illy reményjós-lólag szólhatnánk vallás és polgárszerkezet körüli köz- és magáneselekvőségünkre vonatkozólag is. Azonban, fájdalom, ezek ügyére nézve egészen más téren állunk, mellynek tájékozását a közelebbi évek némely főbb eseményeinek föltűntetésével kísértendjük meg, hogy lássuk, mennyire felelnek meg azok a jó harmonia elvének mint minden társulat lét-elemeit öszfoglaló kapocsnak, 's mennyire szolgáltak azok nemzet-egységünk, tehát polgári életünk biztosítására?

Fiumei vasút és kikötő.

Lapjaink mai száma levelet ad Fiuméből, melly ismét hajótörésről értesíti a magyar közönséget. Negyedik ez, mellyet lapjaink 12 hó elforgása alatt ez érdemben közölnek; 's vajjon mennyire terjedt el honosink közt annak érzete, hogy Fiuménkra nézve valahára már tennünk kell valamit?!

Kettő, mi mulhatlanul szükséges Fiumében kereskedésünk tekintetében: kikötő partjain, és vasút közte és Pest (vagy Eszék) között. Egyik a másik nélkül nem fog nagy hasznót hajtani. — A P. Hirlap ugyan — isméretes részrehajlatlanságánál fogva — nem is említve azokat, miket e részben lapjaink fumei levelezőink nyomán is ismételve közlöttek,*) pár ízben már hosszasan mutogatja az érintett vaspálya építése szükségét, 's hogy iránta részvétet annál bizonyosan gerjeszzen, annak stratégiai szempontbuli fontosságát is parkodott kimutatni, mit, dicséretére legyen mondva, igen helyesen tett; de a kikötőről mindedig hallgat. 'S pedig mit fog érni, ha — legalább termékekben — gazdagnak hírelt országunk minden áru összehalmoztatnak is Fiumében, ha ott nem leend biztos kikötő, mellyben azok hajókra terhelthessenek, 's ezek ott veszély nélkül állomásozhassanak? — Veszhetni fog, 's veszend gyakran a felterhelt áru, mint az jelenen is történt a 'Paradiso' nevű angol brigantinon, mellyen több mázsa magyar dohány lett haszonvehetlenné; avagy az ismételve törtéendett hajótörések annyira elidegenítendik a hajósokat partjaitól, hogy majd nem könnyen fog találkozni, ki azokat szerte vigye, 's akkor mi hasznát veendjük a vasutnak?

Fiume kapitányságának lelkes felszólalása többnyire kedves vízhangra talált megyetermeinkben; de az — majd mindenütt, sőt, mondhatnók, mindenütt — az utasítási választmányokra bízott.

Fel akarjuk tenni, hogy az ezen választmányokban részvevő lelkes honfiak, elismérve a kérelem fontosságát 's halaszthatlan voltát, arra szavazandnak, hogy a fumei kapitányság kívánatának támogatása utasítás adassék a jövő országgyűlési követeknek; 's felteszszük, hogy a megyei rendek elfogadandják a választmány íme javaslatát; de vajjon milly reményre jogosít bennünket e hosszas tanácskozás?

Öszintén megvalljuk, hogy mi e részben nagyobb lelkesedést tudunk várni a magyar nemzetől, mellynél ekkorink inkább a szalmatűz, mint a higgadt megfontolás termett szép gyümölcsöket. Most pedig tartunk attól, hogy e fontos nemzeti ügy — mert nemzeti ügy e fumei kikötő és vaspálya — azon sorsra jutand, melly érte az illy megyeválasztmányi munkálatok legnagyobb részét. — Hosszú tanakodás... és semmi sem lesz belőle! Avagy, szerencséjére e szegény hazának, itt kezdődik talán az átalakulás korszaka; 's első eredménye ennek a fumei kikötő és vaspálya, mellyet nem szalmatűzi lelkesedés, hanem higgadt megfontolás hozand létre!

Vajha így leendne; mi e nemzetnek szerencsét kívánánk szívünk mélyéből ezen üdvös symptoma nyilatkozatával biztos, boldog jövőjéhez!

Ha a dolog akkint állna, hogy egy szép törvény-cikkely elég lenne annak kivételére: akkor előre örvendenénk a szép sikernek, örvendenénk Fiumével, sőt az egész országgal a szép és pompás, szerezhető illő kikötő, 's a magyar partvidéket honunk fővárosával öszekötő vaspálya létesülte felett! — Azonban itt pénz kell; pénz nélkül nem lesz sem kikötőnk, sem

*) Sőt helyeket mutathatnánk, mellyekben a vezércikkely eszmék egyről egyre, 's pedig nemjén igen gondolva áttöltöttesökökkel, már rég kimondattak. — Azonban illy eszmeosztogatás nem újság a P. Hirlapnál. Szerk.

schweigi udv. színházhoz, 's oda is csak akkor ment, midőn a Wien melletti színház hanyatlása ohajtatónak tevő helyzete változását. Négy év mulva Bécsbe visszatérvén, váltogatva minden színház számára festett; készített azonfölül disztivényeket München, Berlin, Hamburg, Prága, Grätz, 'sat. számára. Kitűnő tehetségeinél fogva az akkor tájban az udv. színpadon először adott „Griseldis“ disztivényei festésével tiszteltetett meg. A színháznak nem szánt óráiban olajképeket festett, mik közül több találtaik a cs. kir. várban, Lichtenstein hg képcsarnokiban, 's számos magánosok kezei közt. Bécsből nem akaráván messze távozni, Pesten fogadojt el szegődményt, hol azonban a városi színházról nemsokára a nemzetihez ment, hol jelenleg is van. Ezenfelül Magyarország legjelesb színpadai művész kezétől nyertek disztivényeket, 's e nembeni szüleményit 2000 darabra teszik. Egyenes jelleme 's műveltségénél fogva is becsültetik, az irói pályán is alapos cikkeket közölt tudományos tárgyak felett, 's esinios költeményeket is köszönünk szellemdús tollának.

Eddig a német író. Ezek szerint kitetszik, mikép Neefe urat eléggé ajánlják művei; én ezuttal csak a közönség szíves emlékezetébe kívántam hozni terjedelmes munka-körét, reménylven, hogy nem teszek kellemetlen dolgot, ha azon ohajtással zárom soraimat: adja ég, hogy nemzeti színházunk minden tagja mindenkör, oly jeles legyen maga nemében, mint jelen disztivényfestője Neefe Hermán ur.

Mosaik.

III.

A nap épen letűnt, 's pedig bíboros fellegek közt a láthatárról, midőn horogsínóromat öszzezsavargatám. 's haza készülék. Egész délután halásztam a Dunában, de mitsem fogtam. — Azt hiszem, hogy valamely kecsége vagy ponty hollandi Waffel-sütést állított fel a Dunában: mert a halaknak nem kell féreg.

„Jó estét, Uram! nem volna ön szíves egy kis tüzet adni?“ kérdé tőlem egy koros ur, ki szinte horogsínórral volt felfegyverkezve.

Szívesen, válaszolám, de még örömebb teljesíteném kérését, ha ön egy pipa dohányt adna, mert az enyim nyelvemet nagyon csípi.

Miért nem, itt van, tessék rátölteni. Jó tiszta dohány, de nem is Pesten vettem ám!

Pipámat megtöltém: az estve szép volt, — 's mi leülénk egy keveset fecsegni.

No's, hogy tetszik kegyednek ez a dohány? kérdé szomszédom.

Igen jól, felelém.

Lássa ön, — folytató beszédét, én jó hazafi vagyok, azért tartok 10le, hogy Magyarország dohányja tekintetében jó híret nevé elveszti, ha a pesti dohánygyárakban a kénkövet oly vigyázatlanul 's kiméletlenül használand-

ják. — Már is panaszkodik az egész világ a roszt dohányról. — A többek közt fogott-é ön valamit?

Nem!

Én sem. — Bizonyosan a felvilágosodás ördöge bútt a halakba, — hanem amott azaz ur ugy látszik szorgalmasan húzogatja horgát a vízből; ugyan tekintsük meg.

Ugy tevének, 's a mint az említett, már nem épen ifjú úrhoz közeledtünk, látók, hogy mellette valósággal tete-mesmenységű hal hever.

— Jó estvét, sok szerencsét! mondók mi.

Köszönöm, fogadá a szerencsés halász, 's épen egy szép halat ránta ismét ki!

Ön valóban szerencse fia.

Meglehetősen.

'S mit von ön horgára, kérdé kénytelen dohányos szomszédom, hiszen mindjárt bele kapnak a halak?

Hm, hm; — válaszolá a szerencsés.

Vigye önt az ármány hm, — hm-jével, mégis csak meg kell tudnom, miféle férget, vagy hust von horgára.

Önök is halásztak? — kérdé a szerencsés.

Igen! —

'S fogtak-é?

Semmit sem, — —

Hm, hm, — — én sokat fogtam.

Ugyan mivel? kérdé minden tartózkodás nélkül szomszédom. —

Önök, nevetni fognak uraim, mond a szerencsés ha megmutatom. — Ime itt van, lássák magok. 'S ezt mond-